

Medborgarförslag Vindkraft i Nora Kommun

Åberopa försiktighetsprincipen - Använd kommunens vetorätt för att skydda invånarnas hälsa och miljö

Bakgrund

Det finns idag inga argument som kan förankras och backas upp, att storskalig vindkraft är en bra investering för sitt ändamål.

Tvärtom, finns argument som kan förankras och backas upp, att storskalig vindkraft är en förödande investering oavsett ändamål.

Lagstadgat har kommunen ett ansvar.

Nora kommun står inför potentiella beslut om etablering av vindkraft, som kan medföra betydande miljö- och hälsorisker. Ny pågående forskning påvisar effekterna av infraljud, buller, Bisfenol A och kopplingar till vaskulär demens.

Med hänvisning till **försiktighetsprincipen** enligt 2 kap. 3 § miljöbalken och kommunens vetorätt enligt 16 kap. 4 §, föreslår vi att kommunen agerar för att skydda sina medborgare från dessa påvisade risker.

Förslag

Vi föreslår att Nora kommun:

1. **Aktivt använder sin vetorätt** enligt 16 kap. 4 § miljöbalken för den eventuella etableringen vid Älgfallet.
2. **Nora kommun tar fram en vindbruksplan, där det tydligt framgår att vindkraftsetableringar inom kommungränsen inte är aktuella**, tills att forskning har fastställt och bevisat att vindkraft är ofarligt för människors hälsa, djur och natur.
3. **Nora kommun ska alltid ta del av, och ta hänsyn till, all ny och aktuell forskning** inom området vindkraft samt vindkraftsrelaterade problem.
4. **Tillämpa försiktighetsprincipen** (2 kap. 3 § miljöbalken) i alla beslut som rör potentiellt skadliga verksamheter, även när vetenskaplig osäkerhet råder.
5. **Initiera en lokal utredning och konsekvensanalys** utifrån att Kommunen har ett särskilt ansvar att i sin planering och sina beslut väga in aspekter för att skydda människors hälsa, värdefulla natur- och kulturmiljöer samt bevara den biologiska mångfalden, både vid fysisk planering och vid tillstyrkan av miljöfarliga verksamheter, som vindkraft. Kommunen skall ta ställning till om en plats kan tas i anspråk för vindkraft. Beslutet skall vara tydligt och grundat på en helhetsbedömning av olika intressen.
6. **All vindkraft inom Nora kommun stoppas** tills dess att ovanstående är gjort.

Medborgarförslag Vindkraft i Nora Kommun

Motivering – invänta pågående forskning – nedan redovisas några utdrag

1. Infraljud och buller från vindkraftverk

Forskning utförd av professor Ken Mattsson och Gustav Eriksson på Uppsala universitet visar att infraljud från vindkraftverk påvisar risker där forskarnas bedömning är att tillstånd för aktuella vindparker inte bör beviljas utan omfattande kompletterande analyser. Dessa bör inkludera högupplösta numeriska beräkningar samt långvariga, oberoende fältmätningar under varierande atmosfäriska och geologiska förhållanden. Här ingår även att undersöka infraljudets hälsopåverkan enligt deras rekommendation. Endast genom en sådan metodik kan en rättvisande och vetenskapligt grundad bedömning av påverkan på människors hälsa säkerställas. [Källa: återfinns på skonanora.se](#)

EU har nyligen erkänt behovet av säkrare regler och mätmetoder för vindkraftsbuller. Kortfattat har EU Parlamentets Petitions kommitté röstat fram en petition som kräver en översyn av gränsvärden/standarder för vindkraftsbuller och infraljud, och starkare lagskydd för sina invånare. EU kommissionen har även konfirmerat att handläggningen drivs vidare med målet om implementering av infraljud i Environmental Noise Directive och Renewable Energy Directive. Det är därför av stor vikt att nyttja vetot för planerade vindkraftsprojekt för att ge EU tid att arbeta fram säkrare regler och mätmetoder, så att inga projekt släpps fram med en undermålig hänsyn till infraljudets hälsopåverkan.

Källa: [EU Wind network Legal Actions for Wind Energy Policy in the EU](#)

2. Giftiga ämnen i rotorbladen – kan orsaka hälsofara

På uppdrag av Institutet för Näringslivsforskning har Helen Karlsson sökt igenom den biomedicinska databasen PUBMED för att få veta vad som är känt gällande vindkraftens möjliga effekter på människor och djur. Resultatet av det arbetet finns i en nyutkommen rapport utgiven av Skandinaviska Policyinstitutet. Det handlar om effekter på människor och djur till följd av exponering för buller, kemikalier och partiklar från vindkraftverk.

I Helen Karlssons forskning vid vindkraftsindustrin Markbygden 1, har man bland annat stött på fiskar med parasiter och metaboliska problem, något man aldrig sett någon annanstans tidigare. En stor del av de partiklar man samlade in i vatten och snö bestod av PMMA, en mikroplast som nyligen har föreslagits vara levertoxisk, man fann också epoxi. I laboratoriemiljö såg de också att små mikrofragment av epoxi släppte ifrån sig det hormonstörande Bisfenol A när de landade i magtarmkanalens låga PH-värde.

Förutom mikroplaster fann de även oljespill från vindkraftverken. Oljan är också något som man vet är kraftigt toxiskt för vattenlevande organismer.

Bisfenol A används vid tillverkningen av de allra flesta rotorblad idag.

Bisfenol A är ett hormonstörande ämne som tas upp av både djur och människor och anses bidra till bland annat tidig pubertet hos barn och minskad fertilitet hos både män och kvinnor. Det anses så giftigt att Europeiska Myndigheten för Livsmedels säkerhet, EFSA, nyligen har sänkt det tolerabla dagliga intaget avsevärt. EU-kommissionen har dessutom just nu ett förslag där de vill förbjuda alla bisfenoler i material som kan komma i kontakt med livsmedel.

Källa: återfinns på [skonanora.se](#)

Medborgarförslag Vindkraft i Nora Kommun

3. Vindkraftens koppling till demens

För första gången kan forskare se en koppling mellan infraljud från vindkraftverk och ökad dödlighet i vaskulär demens. Nu varnar de för utbyggnad av stora vindkraftverk på grund av ökad spridning av lågfrekvent ljud som örat inte upptäcker.

Läkaren Henning Theorell, specialist i invärtesmedicin kan se en 2,6 gånger större utbredning av vaskulär demens bland människor som bor i närheten av 4-megawattsverk jämfört med mindre verk.

Den tyska läkaren Ursula Bellut-Steck har studier som påvisar infraljudets påverkan på ex reglering av blodtryck, immunsystemet, embryoutveckling och celldelningsprocesser. Hennes beskrivna slutsatser och studier är långt ifrån de enda som varnar för infraljudets hälsopåverkan.

Källa: återfinns på skonanora.se

Detta är enbart några utdrag från pågående forskning. Fler forskningsstudier pågår.

Att tillägga är att Älgfallet även handlar om solpaneler och batterilagring, där bland annat magnetfält och bullernivåer om 80 decibel är ytterligare hälsoproblem.

4. Kommunens ansvar och rättigheter

Enligt miljöbalken har kommunen både ett ansvar och en rätt att skydda sina invånare. Vetorätten ger kommunen möjlighet att säga nej till etableringar som kan innebära risker. Försiktighetsprincipen innebär att även vid osäkerhet om skadlighet ska skyddsåtgärder vidtas.

Slutsats

Med hänvisning till befintliga vetenskapliga belägg för miljörelaterade hälsorisker, förväntas att Nora kommun agera proaktivt. Genom att använda sin vetorätt och tillämpa försiktighetsprincipen kan kommunen visa ansvarstagande och omsorg om sina invånare.

Ett moratorium är nödvändigt för att ge forskningen tid att redovisa resultat och därmed säkerställa människors hälsa och miljö.

Sveriges elförsörjning är inte hotad av att vetot nyttjas för att stoppa nya vindkraftsprojekt, till fördel för ett moratorium.

Inlämnad av

Förening: Skona Nora

Namn: Sara Sjövall

Underskrift

Ort och datum: Nora den 16 oktober 2025

Underskrift: Genom Skona Nora